

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike — Inzerati do 80 petič
vredn. Din 2 do 100 vredn. Din 250 do 100 do 300 vredn. Din 3, večji inzerati petič
vredn. Din 4. Popusti po dogovoru, inzerati davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za tuzemstvo Din 25.-, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta,
telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65;
podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Češka in Moravska nemški protektorat

Češka in Moravska bosta imeli v okviru Nemčije avtonomno vlado z omejenim delokrogom — Zunanje, vojaške, carinske in prometne zadeve bo upravljal nemška vlada

PRAGA, 17. marca. d. Včeraj ob 13. je nemški zunanji minister Ribbentrop prišel na Hradčanih po radiu naslednji odlok kancelarja Hitlerja o državnopravnem položaju Češke in Moravske kot protektorata nemškega naroda:

Utemeljitev aneksije

»Českomoravske dežele so tisoč let spadale v prostor nemškega naroda iz zgodovinskega okvira so jih z nasiljem ter nespametno in samovoljno iztrgali iz njihovega vključitvijo v umetno češkoslovaško tvorbo je nastalo ognjišče stalnih nemirov. Od leta do leta je narasla nevarnost, da bo kakor že vli-kokrat v preteklosti vstala iz teh krajev velika nevarnost za evropski mir, kajti Češkoslovaški in njenim območjem se ni posrečilo razumno urediti skupno življenje narodnosti, ki so jih samovoljno vključili v te meje ter tako ustvariti in ohraniti željo vse prizadetih za ohranitev skupne države. S tem je ta država dokazala svojo življenjsko nesposobnost in zato je zdaj tudi doživela svoj dejanski razpad.

Toda Nemčija ne more dovoliti, da bi se »nadležni« stalne motnje v teh krajih, tako zelo važnih ne samo za njen lastni mir in za njeno lastno varnost, temveč tudi za splošni mir in za splošno varnost. Prej ali pozneje bi ime-a Nemčija kot država, ki je po zgodovini in zemljepisnem položaju najbolj prizadeta, nositi kar najtežje posledice zaradi takšnih razmer.

Zato je Nemčija samo ustregla imperativni potrebi samohranitve, ko je sklenila odločno spremeniti razmere v Srednji Evropi in ukreniti vse potrebno. Kajti Nemčija je v svoji tisoletni zgodovinski preteklosti že dokazala, da je po svoji velikosti in po lastnostih nemškega naroda edina poklicana rešiti te naloge.

Poln iskrene želje, da bi služila resničnim interesom narodov, ki prebivajo v tem prostoru ter zagotovila nacionalno samobitnost nemškega in češkega naroda v službi miru in socialni blaginji, predpisujem v imenu Nemčije kot osnovo za bodočo skupno življenje v teh krajih naslednje ureditev:

Českomoravski protektorat kot sestavni del Nemčije

Čl. 1. Pokrajine bivše češkoslovaške republike, ki so jih nemške čete zasedle v marcu 1939, tvorijo sestavni del nemškega ozemlja in stopajo pod imenom českomoravskega protektorata pod njegovo varstvo. Če bi to zahtevali interesi obrambe države, bo voditelj rajha izdal za posamezne dele teh pokrajin drugačne odloke.

Čl. 2. Prebivalci protektorata nemške narodnosti postanejo nemški državljani v smislu zakona o državljanstvu od septembra 1935. Zato veljajo zanje tudi zakonska določila o zaščiti nemške krvi in nemške časti ter so podrejeni nemškemu sodstvu. Ostali prebivalci Češke in Moravske postanejo državljani českomoravskega protektorata.

Čl. 3. Českomoravski protektorat je avtonomen in se sam upravlja. Državno oblast, ki mu gre v mejah protektorata, izvršuje v skladu s političnimi, vojaškimi in gospodarskimi potrebami rajha. To oblast vrši preko lastnih organov, lastnih uradov in lastnih uradnikov.

Čl. 4. Vrhovni poglavar avtonomne uprave českomoravskega protektorata je deležen varstva in častnih pravic, ki gredo državnim poglavarjem. Vrhovni poglavar protektorata mora za izvrševanje svoje oblasti uživati zaupanje rajha in državnega kanclerja.

„Protektor rajha“

kot vrhovna oblast

Čl. 5. V imenu interesov rajha imenuje vrhovni protektor rajha. Sedež tega protektorata je Praga. Protektor rajha ima kot zastopnik fuhrerja in pooblaščenec nemške vlade nalogo skrbeti, da se spoštujejo smernice, ki jih izdaja fuhrer. Protektor rajha potrdi imenovanje članov vlade protektorata. Če izdano potrdilo se lahko prekliče. Protektor rajha ima pravico zahtevati informacije o vseh ukrepih v českomoravskem protektoratu in daje vladi nasvete. Dalje ima pravico veta proti ukrepi vlade, o katerih misli, da li mogle biti škodljive rajhu. Če bi videl, da bi kakšno zavlačevanje utegnilo biti

nevarno, lahko sam izda odloke, ki so v splošnem interesu. Če protektor rajha vložil veto proti čemu, se ima v skladu z zakonom, uredb in drugih pravnih predpisov ali sklepov upravnih oblasti in izrednih veljavnih sodnih razsodb odločiti.

Skupne in avtonomne zadeve

Čl. 6. Za zunanje zadeve protektorata, zlasti o varstvu njegovih državljanov v tujini se briga rajh. Rajh bo vodil zunanje zadeve tako, kakor zahtevajo skupni interesi. Protektorat bo imel pri nemški vladi svojega zastopnika, ki bo imel naslov poslanika.

Čl. 7. Rajh bo nudil protektoratu vojaško varstvo. Pri izvrševanju tega varstva bo rajh v mejah protektorata vzdrževal vojaške posadke in vojaške pravice. Protektorat bo imel pravico ustanoviti lastne enote za vzdrževanje notranjega reda in varnosti. Ureditvijo številno stanje in oborožbo teh enot bo predpisala nemška vlada.

Čl. 8. Promet, pošta in brzojav bodo pod neposrednim nadzorstvom nemške vlade.

Čl. 9. Protektorat spada v sistem nemških carin pod njegovo carinsko suverenost.

Proglas dr. Hache Čehom

PRAGA, 17. marca. AA. Dr. Hache je sredi objavil po radiu proglas na češki narod, v katerem pravi med drugim:

V svojo veliko žalost vidim, da je bil moj strah utemeljen. Dogodki so pokazali, da je bilo to, o čemer smo mislili, da bo definitivna ureditev, dejansko samo kratko razdobje naše zgodovine. Prepustili bomo bodočim rodovom skrb za ugotovitev odgovornosti. Čutim, da je naša dolžnost, da sprejmemo sedanje

Čl. 10. Do nadaljnjega bo kot zakonito plačilno sredstvo veljala poleg marke tudi krona. Razmerje med obe na valutama bo predpisala nemška vlada.

Čl. 11. Rajh lahko predpiše pravne določbe, ki bodo veljale za protektorat, v kolikor bodo to zahtevale skupne koristi. Če bo obstajala skupna potreba, bo rajh lahko vzel v lastne roke razne upravne panoge protektorata in imenoval zanje oblastva, ki bodo podrejena neposredno nemški vladi. Nemška vlada lahko izda vse ukrepe, potrebne za ohranitev in varnost.

Čl. 12. Pozitivno pravo, veljavno danes na Češkem in Moravskem ostane v veljavi, v kolikor se njegova določila ne križajo s prevzemom nemškega varstva nad protektoratom.

Čl. 13. Notranji minister rajha bo sporazumno z drugimi prizadetimi ministri rajha izdal vse pravne in upravne predpise za izvedbo teh sklepov in za vzdrževanje potrebnih dopolnil.

Službeno sporočilo

prezidenta Hachi

Praga, 17. marca. h. Ob 13.45 je nemški zunanji minister Ribbentrop v spremstvu šefa protokola nemškega zunanjega ministrstva obiskal prezidenta republike dr. Hacha ter mu izročil besedilo proglašenja kancelarja Hitlerja o bodočem državnopravnem razmerju Češke in Moravske.

razmere možato, a prav tako tudi z zavestjo, da je treba vse, kar smo si pridobili v preteklosti, prepustiti bodočim rodovom. Nemčija je pristala, da nas zastopa nasproti tujini in da nas bo branila na osnovi naših skupnih interesov, našo notranjo varnost bomo pa zagotovili z našimi lastnimi organizacijami. Naše gospodarsko življenje bo v skladu z gospodarskim življenjem Nemčije.

Tudi Slovaška bo postala nemški protektorat

PRAGA, 17. marca. d. Predsednik slovaške vlade msgr. Tiso je poslal včeraj kancelarju Hitlerju naslednjo brzojavko:

V popolnem zaupanju v vas kot voditelja rajha in državnega kancelarja se slovaška država postavlja pod vaše varstvo. Slovaška država vas prosi, da prevzamete to varstvo.

Voditelj rajha Hitler je odgovoril: Potrjujem sprejem vaše brzojavke in prevzame v varstvo slovaško državo.

LONDON, 17. marca. Reuter poroča iz Berlina: V zvezi z uvedbo nemškega protektorata nad Slovaško so se zvezele tele podrobnosti:

Protektorat bo imel v svojih rokah splošno upravo in notranjo varnost. Slovaška bo prišla v nemški carinski sistem. Nadaljnje podrobnosti o ureditvi protektorata in o njegovem razmerju do rajha bo predpisal nemški notranji minister: Frick.

Nemška vojska zasedla večino Slovaške

BRATISLAVA, 17. marca. c. Nemške čete so doslej zasedle že večino Slovaške. Zasedbo Bratislave pričakujejo vsak čas, prav tako tudi prihod kancelarja Hitlerja v Bratislavo.

Vološinov poziv Rumuniji

naj ekupira Podkarpatsko Ukrajino

BUKARESTA, 17. marca. br. Položaj v Karpatski Ukrajini je po došlih vesteh še vedno zelo zapleten in nejasen. Madžarske čete so sicer v teku včerajšnjega dne zasedle vse ozemlje Podkarpatske in dospole do poljske meje, vendar pa njihov pohod ni bil brez ovir, ker se je podkarpatsko prebivalstvo v mnogih krajih uprlo z orožjem in je prišlo do krvavih spopadov. V Varšavi so vzpostavile skupne poljsko-madžarske meje sprejeli z zadovoljstvom. Vološnova vlada, ki je pobegnila na rumunsko ozemlje, je poslala rumunski vladi prošnjo, naj ekupira Podkarpatsko Ukrajino, že sedaj pa je gotovo, da rumunska vlada, ki je zavzela glede na dogovore v bivši češkoslovaški republiki rezervirano stališče, ne bo sprejela tega predloga, tem manj, ker so madžarske čete že zasedle Podkarpatsko Ukrajino. Razen tega je zunanji minister vlade Podkarpatske Ukrajine Rejval poslal kancelarju Hitlerju brzojavko, v kateri ga prosi, naj vpliva na madžarsko vlado, da se prepreči nadaljnje prelivanje krvi.

Vološnova vlada pobegnila v Rumunijo

BUKARESTA, 17. marca. c. Vsi člani vlade Podkarpatske Ukrajine so predsednik Vološinom na čelu so včeraj prestopili rumunsko mejo. Takoj nato so prestopili mejo tudi češki vojaki in sicer en

polk, ena baterija težke artiljerije, en oddelek tankov in bataljon pehote, na rumunsko ozemlje pa sta prileteli tudi dve letali. Češki vojaki so bili takoj razoroženi in so zanje pripravili taborišča. Ves dan so prihajali tudi civilni begunci, ki so jih nastanili v raznih zasebnih hišah. Begunci pripovedujejo, da leže v Chustu mrličji po ulicah in da so Rusini hoteli pobiti vse Čeha v Chustu. Nemško poslanstvo v Bukarešti je prevzelo prostore češkega poslanstva in je uradno obvestilo bivše češke državljane, da se morajo prijaviti nemškemu poslanstvu, k popisu.

Madžari v Chustu

BUKARESTA, 17. marca. c. Uradno se potrjuje vest, da so Madžari zasedli Chust.

Stik madžarske vojske s poljsko

VARSAVA, 17. marca. c. Šele včeraj ob 16 je poljski radio objavil, da so se ob 13. sestale prve madžarske čete s poljskimi na meji. Skupna meja je torej vzpostavljena in je bilo s tem ustrezno veliki želji Poljske, kjer pa ni takega radostnega razpoloženja, kakor bi bilo pričakovati. Sedanja skupna meja namreč nima več tistega pomena, kakor bi ga imela pred meseci. Dogodki zadnjih dni so prišli zelo nepričakovano in je presenečenje nenavadno veliko. Iz pisanja poljskih listov je razvidno, da je sedanja skupna meja iz-

gubila svoj prvotni pomen. Res je sicer, da izražajo svoje veliko zadovoljstvo zaradi skupne meje in zaradi proglasitve samostojne Slovaške. Toda danes se je položaj že spremenil, ker je izzvala veliko presenečenje vest, da je nemška vojska tudi že na Slovaškem. Poljska službena agencija si sicer prizadeva, da bi pomirila javno mnenje s trditvijo, da je zasedba Slovaške po nemških četah samo začasna, vsi v Varšavi pa so mnjenja, da pomenijo najnovejši dogodki veliko spremembo. Niti nova slovaška država niti dosežena skupna meja z Madžarsko nista zbudili zaželenega veselja. V kelih veselja je kanila grenka kaplja strupa.

Horthyjev proglas madžarski vojski

BUDIMPEŠTA, 17. marca. AA. Snoči je regent Horthy izdal dnevno povelje na vojsko. V njem pravi med drugim: Sedaj ko ste dobili nalog, da vkorakate v Karpatsko Ukrajino in jo osvobodite, sem pre-

Venci na grobu Neznane junaka

PRAGA, 17. marca. br. Praško prebivalstvo je po prihodu nemške vojske ostalo mirno. Ljudje tudi ne govorijo mnogo. Včeraj so se ves dan zbirale na terasi praške mestne hiše pred spomenikom Neznane vojske, ki so ga postavili ljudstva, ki so ga popolnoma zakrile z venci. Po mestu se vozijo motorizirani oddelki nemške vojske. Odrejeno je bilo, da se mora na vsaki hiši izobesiti vsaj po ena češkoslovaška zastava. Na Hradčanih se je vila poleg prapora predsednika republike tudi standarta nemškega kancelarja Hitlerja. Hradčane stražijo nemški vojaki. V vseh židovskih trgovinah v Pragi so bili imenovani posebni komisariji.

PRAGA, 17. marca. c. V Pragi so po vseh važnejših ulicah razpostavljene strojne Razpoloženje je v splošnem mirno, vendar se opaža, da mnogo ljudi nosi češke kokarde.

Tajna policija je izvršila zelo mnogo aretacij v vse židovske trgovine so bili postavljeni komisariji. Cene za živila so bile uradno določene in plakatirane. Veliko povpraševanje je po tekstilnih predmetih.

PRAGA, 17. marca. AA. (DNB). Uradno poročajo, da je list »A-Zet« ustavljen. V dobi dr. Beneša je bil ta list eno izmed

Likvidacija češkoslovaških poslaništev

PARIZ, 17. marca. c. Predstavnik nemškega poslanstva je odšel včeraj popoldne v češkoslovaško poslanstvo, kjer ga je sprejel poslanik Osusky. Razgovor je trajal dolgo. Poslanik Osusky je izjavil, da je o dogodkih na Češkem zvedel šele iz listov in da ni dobil nobenega pismenega naloga od svoje vlade za izročitev svojih poslov nemškemu poslanstvu.

BERLIN, 17. marca. c. Včeraj popoldne so prišli v tiskaršnice češkoslovaške poslanstva uradni nemškega zunanjega ministrstva in zanečatili vse prostore in omare. Z uradniki je prišel tudi bivši češkoslovaški poslanik Mastny, ki je bil o tem že prej obveščen. Kakor doznajemo, bodo prostore poslanstva danes spet odprli.

RIM, 17. marca. c. V zvezi s Hitlerjevo obljavo o protektoratu nad Češko in Moravsko je nemški veleposlanik Mackensen prevzel prostore češkoslovaškega poslanstva in vodstvo njegovih poslov.

BUDIMPEŠTA, 17. marca. AA. Nemški poslanik Ermannsdorff je včeraj prevzel češko poslanstvo v Budimpešti.

BRUSELJ, 17. marca. AA. Nemški poslanik Bergen je včeraj prevzel češkoslo-

vaško poslanstvo in vse čsl. konzulate v Belgiji.

Horthy pozvan v Prago

LONDON, 17. marca. z. Po vesteh iz Berlina je kancelar Hitler povabil madžarskega regenta Horthyja na sestanek v Prago.

Seja rumunske vlade

BUKARESTA, 17. marca. c. Ministrski svet se je snoči sestel na sejo pod predsedstvom predsednika, vojnega in notranjega ministra Calinescu, ki je poročal o mednarodnem položaju. Ministrski svet je odredil stroge ukrepe, da prepreči pritok beguncev iz Češkoslovaške na rumunsko ozemlje. Razen političnim osebam in še tem v omejenem številu je beguncem prepovedano stopiti na rumunsko tla.

Msgr. Vološin se mudi v neki mali vasi blizu meje. Tako rumunska kakor nemška vlada sta odklonili njegovo prošnjo za pomoč. Msgr. Vološin se je baje obrnil nato z novo prošnjo na vse štiri podpisnice monarhovega pakta, vendar pa v Berlinu zanikajo, da bi bila nemška vlada prejela kako tako prošnjo.

Bat'a v Rumuniji

BUKARESTA, 17. marca. c. Znani veleindustrialec Jan Bat'a je snoči s svojim letalom pristal v Bukarešti.

glavnih glasil propagande sovražstva proti Nemčiji.

Snoči so objavili, da je v Prago prispelo še nekaj nemških čet.

Hitler odpotoval iz Prage

BERLIN, 17. marca. AA. (Reuter). Na merodajnih mestih nočejo dati nobenih pojasnil, kje je kancelar Hitler, ki je včeraj popoldne odpotoval iz Prage, prebil preteklo noč.

Prav tako ni nobenih informacij, kam pojde po obisku Brna. V Berlinu se širijo glasovi, da je Hitler pred odhodom iz Prage govoril četrt ure po telefonu z Mussolinijem.

Zlata rezerva

čsl. narodne banke

PRAGA, 17. marca. z. Zlata rezerva bivše češkoslovaške narodne banke, ki so jo dobili Nemci, znaša nad 2 milijardi čeških kron.

LONDON, 17. marca. c. Finančni minister Simon je izjavil včeraj popoldne v parlamentu, da je vlada naročila Angliški banki, da brez vladnega dovoljenja ne sme v nobeni obliki razpolagati z češkoslovaškim zlatim zakladom, ki je deponiran v Angliški banki.

Klajpeda zahteva priključitev k Nemčiji?

Ultimativna nota vodje klajpedskih Nemcev litovski vladi

KOVNO, 16. marca. br. Vodja Nemcev v Klajpedi Neumann, je poslal litovski vladi noto, v kateri zahteva, da se klajpedsko ozemlje proglasi kot neodvisna država. Podrobnosti note še niso znane, vendar pa sklepajo, da je ultimativnega značaja.

Nadalje poročajo, da bo litovski zunanji minister Urbis, ki se je mudil v Rimu pri kronanju papeža Pija XII., na svojem povratku v Litvo prispel v Berlin. Tudi nemški poslanik v Kovnu je odpotoval v Berlin.

V litovskih vladnih krogih vesti o izročitvi note voditelja klajpedskih Nemcev litovski vladi ne demantirajo niti ne potrjujejo.

Litovski guverner je sporočil pred-

sedniku klajpedskega direktorija, da bo sklical deželni zbor na zasedanje dne 25. marca. Trdijo, da bo Neumann s zasedanja klajpedskega deželnega zbora zaprosil kancelarja Hitlerja, naj zasede Klajpedo in jo priključi veliki Nemčiji.

Nemški demanti

BERLIN, 17. marca. c. Tu odločno zanikajo, da bi Nemčija hotela anektirati klajpedsko ozemlje.

Curth, 17. marca. Beograd 10.—, Paris 11.70, London 20.67, New York 441.50, Bruselj 74.20, Milan 23.20, Amsterdam 234.12, Berlin 177.—, Praga 83.12, Varšava 87.25, Bukarešta 3.37.

Prekinjena trgovinska pogajanja z Nemčijo

BERLIN, 17. marca. br. Načelnik oddelka za trgovinske pogodbe v francoskem zunanjem ministristvu Alphonse de Villeroy dopoldne odpotoval iz Berlina v Pariz. Njegovi sodelavci so se ostali v Berlinu, vendar pa so bila trgovinska pogajanja med Francijo in Nemčijo prekinjena.

BERLIN, 17. marca. br. Delegacija zveze angleških industrijcev, ki je imela v Düsseldorfu razgovore z zastopniki nemške industrije, je danes po štiridnevem bivanju v Nemčiji odpotovala nazaj v London. Deputacija bi morala po prvotnem načrtu oditi v Berlin, kjer bi se udeležila obeda, ki bi ga priredil angleški trgovinski minister Stanley. Ker je angleška vlada sklenila, da trgovinski minister Stanley ne odpotuje v Berlin, je bil ta obed odpovedan in so se zato zastopniki angleške industrije vrnili naravnost v London.

Poslanik Henderson bo pozvan v London

LONDON, 17. marca. AA. V zvezi z glasovi o bližnjem sestanku generala Franca z angleškimi zastopniki zaradi najnovejših dogodkov v srednji Evropi poročajo diplomatski uredniki »Press Association«, da mislijo v Londonu počakati na primeren trenutek, ko se bo položaj v srednji Evropi razčistil. Britanski ministri proučujejo sedaj vprašanje, ali ne bi poklicali v London britanskega poslanika v Berlinu na referiranje.

Usodne podtaknjene fotografije

Inkasant, ki je zaradi primanjkljaja obupal in poneveril 22.000 din, katere je pripravil po gostilnah

Ljubljana, 17. marca

Dokaj nenavadna je bila zasebna obtožba, ki jo je naperil trgovec in posestnik G. Tomaž proti svoji ženi Ivanki. Zasebna obtožba je ženo obtoževala, da je od 1. 1932 do 1. 1937 poneverila svojemu možu najmanj 33.000 lir.

Tožitelj je živel v Podbrdu, kjer je imel dobro uspešajočo mesarijo in hišo, ki mu je tudi precej nesla, ker je oddajal stanovanja in prenočišča. Nadalje je obtožil možno ženo, da je dvignila v Trstu v neki hranilnici okrog 4500 lir. Vloga je bila moževa last.

Tožitelj je bil 15. oktobra 1. 1932 aretiran. O vzrokih, ki so imeli za posledico tožiteljevo aretacijo, smo slišali marsikaj presenečljivega. Tožitelj je bil osunjen vohunstva. Italijanske oblasti so pri preiskavi na tožiteljevem domu v Podbrdu našle več fotografij, ki so bile za tožitelja usodne. Na fotografijah so bili ljudje, ki so bili osunjeni vohunstva in zato je bil aretiran tudi tožitelj, ki je vedno trdil, da mu je nekdo fotografije podtaknil. Kako je bilo s to zadevo, najbrž nikdar ne bo pojasnjeno. Tožitelj se je moral zagovarjati pred italijanskim sodiščem v Vidnu in v Rimu in šele 1. 1937 so ga izpustili.

V času, ko je bil tožitelj v zaporih, je njegovo premoženje upravljala žena Ivana. Marsikaj se je spremenilo v tem času. Tožitelj se je moral nastaniti v Jugoslaviji, kmalu potem pa je morala zapustiti Podbrdo tudi njegova žena. Ni dobila več dovoljenja za izvrševanje obrti. Mož je vložil tožbo za ločitev in obtožbo, da mu je žena poneverila 33.000 lir. V obtožnici je njegov zastopnik podrobno razložil, kakšen zaslužek je tožitelj imel pred aretacijo in koliko premoženja bi moral še imeti, ko je prišel iz zaporov.

Sodnik poedinec dr. Leo Pompe je zaslusal več prič, a sodišče se ni moglo prepričati, da je obtožena žena res poneverila možev denar. Njen zastopnik je našel vse ogromne izdatke, ki jih je obtoženica imela v času, ko je bil njen mož v zaporu. Vzdrževati je morala družino in neke sorodnike, plačati je morala odvete, ki so skušali dokazati možovo nedolžnost, podpirala je tudi ves čas moža, med tem ko je bil zaprt. Kalkulacija o premoženju, ki bi ga

LONDON, 17. marca. AA. (DNB). Londonski listi ugibajo na široko kakšno bodo prihodnji nemški koraki. Nekateri razpravljajo o možnosti, da bodo britanskega poslanika v Berlinu poklicali v London na poročanje. Laburistični listi menijo da bo Henderson sploh odpoklican. V istem smislu piše tudi »Daily Telegraph«.

Angleško posojilo za oborožitev

London, 16. marca. br. Zgornja zbornica je odobrila najetje posojila 400 do 800 milijonov funtov sterlingov za oborožitvene namene. Del tega zneska bodo porabili tudi za obrambo proti letalskim napadom.

Daladier bo zahteval izjemna pooblastila

Pariz, 17. marca. c. Snoch je podal zunanji minister Bonnet daljša poročila o položaju pred zunanjepolitičnim odborom senata. Seja odbora je trajala tri ure. Dopoldne se je sestel ministrski svet, da pripravi vse potrebno za zunanjepolitično debato, ki bo dopoldne v parlamentu. Ba je bo na tej seji zahteval Daladier zopet nekatera izjemna pooblastila.

Vprašanje čsl. dolga Ameriki

WASHINGTON, 17. marca. c. Senator Rogers je vložil v ameriškem parlamentu predlog, naj proglašajo Zedinjene države trgovsko pogodbo s Češkoslovaško takoj za neveljavno ter zahtevajo od Nemčije, da prevzame češkoslovaški dolg Zedinjenim državam. Ta dolg znaša 165 milijonov dolarjev.

Zakaj na oder pride ob bergljah in pokrita z gostim črnim pajčolanom žena: Ponzina plane k nji z vzklikom »Giulia!« — mati Frola jo objema in ihti »Lina! Lina!« Obupana in objeta takoj nato odide Ponzina in Frola, zet in tašča. Zakaj odide? Kako moreta oditi, se vprašujemo. Kdo je žena ob bergljah? Mar je Ponzina iz sanatorija zdravo došla in razcvetelo Lino zopet skoro ugonobil s svojo besno ljubeznijo?

»Gospa Ponzina« izjavlja družbi: »Resnica je samo ta: sem hči gospe Frola in — druga žena gospoda Ponzina. A zase ne ena ne druga! Zase sem tista, ki vi mislite, da sem!«

Laudisi pa se zakrohota in pravi: »Glejte, gospoda, tako govori resnica! Ste zadovoljni?« (In zastor pade).

Sijajno orodsko delo je v režiji Cirila Debeve doživelo odlično uprizoritev ter je zelo pri publiku najgloblje zanimanje, igralstvo pa iskreno priznanje.

Maria Vera je podala s Frola nepozabno krasno in močno kreacijo resnično sijajne umetnosti, ki je izzvala plaskanje celo sredi dejanja. Odlično, silno in na vso moč dojemljivo je ustvaril Skrbnik's zeta-moža Ponzina, izvrstni so Mira Davilova, Pol. Juvanov, A. Rafarjeva, L. Varjeva, Gabrijeličeva, pretresljivo zagonetna ga Ponzina Vida Juvanov, na vsi gosposode: Iv. Levar (Laudisi-govornik L. Pirandella), Gregorin (Arazzi), sijajen je posebno Lipah kot Sirelli, duhoviti in simpatični prefekt E. Kröla in končno dostojanstveni sluga A. Potokar.

Bil je uprav koncert dramskega uživanja. Ako bi že moral nad čim ponesti, bi dejal: Per instrumentum mi je bilo preglasnih za povsem prijetno harmonijo.

Izra bo vleka kakor že dolgo nobena boljše! Snotno priznanje ostane osebi prav gotovo zvesto pri vseh rebrizah. Zasluzijo ga igra, igralci in režiser. Fr. G.

Pokojninsko zavarovanje novinarjev

Beograd, 17. marca

Zavarovanje novinarjev po zakonu o Pokojninskem zavarovanju nameščenec in po uredbi o razširjenju pokojninskega zavarovanja za novinarje z dne 10. marca (Službene novine z dne 11. marca št. 56) stopi v veljavo 1. aprila. Prispevki za pokojninsko zavarovanje novinarjev se bodo plačevali v smislu člena 4. omenjene uredbe začeti od 1. aprila za vse novinarje, na katere se nanaša zakon o pokojninskem zavarovanju nameščenec in uredba o razširjenju pokojninskega zavarovanja na novinarje. Rok za prijavo v smislu § 63 zakona o pokojninskem zavarovanju nameščenec je 14 dni pred začetkom dolžnosti plačevanja prispevkov.

Da bi se čim pravilneje uveljavila uredba, opozarja ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja vse delodajalce, zaposlujoče osebe, ki spadajo pod obveznost zavarovanja po tej uredbi, da jih glede na omenjeni rok iz § 63 zakona o pokojninskem zavarovanju uslužbenec prijavi na predpisanim formulirju pristojnemu Pokojninskemu zavodu za nameščenec takoj, najkasneje pa od 1. aprila. Na področju Pokojninskega zavoda za nameščenec iz Beograda morajo delodajalci prijaviti svoje uslužbence novinarje beograjskemu pokojninskemu zavodu. Delodajalci iz področja Pokojninskega zavoda iz Zagreba in Sarajeva se morajo s svojimi prijavi obrniti na Pokojninski zavod za nameščenec v Ljubljani, ker Pokojninska zavoda v Zagrebu in Sarajevu še nista začela samostojno poslovati. Delodajalci, ki zaposlujejo obveznemu pokojninskemu zavarovanju podvržene novinarje na področju večjih Pokojninskih zavodov, lahko svoje uslužbence prijavi pri tistem zavodu, ki je na njegovem področju sedež podjetja ali pa delodajalca.

Iz Brežic

Licitacija dobav banovinski javni bolnici v Brežicah. Kr. banska uprava v Ljubljani razpisala: Na osnovi zakona o državnem raznovodstvu čl. 82 do 105 od. delek B — pogodbe in nabave — je razpisala na pismena oферna licitacija pri banovinski javni bolnici v Brežicah za dobavo mesa in mesnih izdelkov, špecerijskega in kolonijalnega blaga ter hišnih potrebščin — v kolikor si zavod gotovih potrebščin ne oskrbuje v lastni režiji ali jih ne krije na drug način — v proračunskem letu 1939-40. t. j. za dobo od 1. 4. 1939 do 31. 3. 1940. Licitacija se bo vršila dne 21. marca letos ob 11 uri dopoldne v uprav. ni pisarni naše banovinske javne bolnice. Podrobni dražbeni in dobavni pogoji ter izkazi potrebščin zavoda so interesentom na razpolago pri upravi zavoda, ki mu ho. cejo ponuditi dobavo Dobavna pogodba se more na vsake tri mesece — 8 dni pred potekom tromesečja — obojestransko opovedati, sicer se pa avtomatično podaljša za nadaljnje tromesečje. Dobavo je pa treba ponuditi za vso dobavno dobo. Pogoj je in navodila za udeležbo pri licitaciji daje interesentom uprava zavoda.

Prometne nesreče pri ovinku pred mostom v Krški vasi. V vasi Vel. Malence pred lesenim mostom, ki vodi preko reke Krke v Krško vas, smo bili pred kratkim priče prometni nesreči, ki je zahtevala znatno žrtev. Iz Brežic je peljal težki Pečnikov tovorni avto po državni cesti proti Novemu mestu. Ko je dospel nekaj pred mostom do nepreglednega ovinka, mu je privozil nasproti z vozom in konjem posestnik Račič iz Cerkeja ob Krki. Baš na tem kraju je cesta zelo ozka, ograjena na eni strani s škarpo, na drugi pa je precejšnja strmina. Zato je bila nesreča neizbežna. Ker se konj nikakor ni mogel ogniti škričnemu avtomobilu, je do bil levo nogo pod prednjo kolo, ki mu je snelo vse kopito. Konj je postal tako neraben in ga je moral dati lastnik ustreliti na mestu. S to nesrečo povzročene škodo ca 6000 din mu nihče ne bo povrnili, ker ni pripisovati nesreče nobeni strani, nego tiči vzrok v omenjenem ovinku in ozki cesti. Da se sličnih prometnih nesreč, ki pa lahko terjajo tudi človeške žrtev, ognemo, bi bilo nujno potrebno, da se ta ovinek očrpa in cesta razširi. V zvezi z greditvijo novega železobetonskega mostu preko Krke na mestu, kjer stoje sedaj navedeni leseni most, ki je predvidena za letošnje leto, bi se tudi to vprašanje ugodno rešilo, ker bi odpadla ovinka na obeh straneh mostu in bi se tudi cestice preuredilo. Vendar pa se doslej še ni pričelo s tem delom in se širijo celo vesti, da se je načrt odložil iz neznane vzroka za nedolčen čas, tako da bo še vedno grozila na ovinku nesreča.

Pretep. Od več moških in ene ženske je bil 6. t. m. občutno poškodovan v večernem marcu na občinski cesti v gozdu med vasjo Dedja vas in Piršenbreg posestnik Ivan Ogorevc. Ko se je okoli 19. ure vračal proti svojemu domu v Piršenbreg, so ga z vinjekom in koli napadli imenovani, ga podrli, ga ruvali, davili za vrat in ga pretepali po vsem telesu. Močno poškodovani Ogorevc je moral iskati zdravniške pomoči, napadalce pa je n. znanil krožništvu, tako da prejmejo zaslužno kazeno.

Iz Trbovelj

Nogometna tekma: V nedeljo, 19. t. m. pride v goste SK Jugoslavija iz Celja. ki nastopi v prvenstveni tekmi proti SK Amaterju. Gostje nastopijo prvič v Trbovljah v borbi za pike. Tekma se začne ob 15.30 na igrišču SK Amaterja.

Tri občinske seje bodo še ta mesec radi številnih neresenih vprašanj, ki jih mora uprava občine rešiti v prihodnjih tednih. Prva seja, ki bo 17. marca popoldne, bo posvečena predvsem novemu občinskemu proračunu in osnutku pravilnika za izvrševanje občinskega proračuna. Druga seja, ki bo 21. marca, je namenjena oddaji del pri zgradbi novega občinskega doma v Trbovljah in sklepom kupnih pogodb med občino Trbovlje in interesenti radi odstopa zemljiških parcel za zgradbo zasebnih stanovanjskih hiš in tretja seja občinskega odbora bo 23. marca popoldne, na kateri pa se bodo obravnavale predvsem preče lokalne zadeve, kakor odobritev raznih izplačil in podpor, nastavitve dveh prisojcev za občinskega socialnega referenta in občinskega knjigovodjo in razne druge manj pomembne zadeve.

Izseljevanje rudarjev. Od decembra lanskega leta se je izselilo v nemške rudnike okrog 40 naših rudarjev. Večina jih je zaposlenih v železnem rudniku Geslengen, kjer pa z delovnimi prilikami niso posebno zadovoljni. Pišejo, da morajo trdo delati in da je delo v naših premogovnikih prav igrača napram težkemu delu v teh rudnikih. Eden teh rudarjev, ki je lansko leto pri tukajšnjem rudniku delo odpovedal v veri, da bo v tujini dobil boljše delo in večji zaslužek, je te dni vse razočaran pisal iz Nemčije, kako težke so delovne prilike v tamkajšnjih rudnikih in kako trd in grenak je kruh tujine. Najraje se bi vrnil v domovino, češ, da je tudi hrana zelo slaba.

Vojni obvezniki, ki prihajajo po odsluženju kadrovskega roka domov, se morajo v smislu odloka sreskega načelstva najkasneje v treh dneh javiti pri občini. Če pa izostane vojni obveznik iz občine svojega stalnega bivališča preko 30 dni, mora svojo odsotnost predhodno javiti občini. Pri dohodu v novo občino, kjer namerava stalno ali začasnoma bivati preko 50 dni, mora to javiti tej občini. Enako mora vojni obveznik ali dajalec vprežne živine in vozil javiti na določenem mestu, če ga občina pozove radi obvestila o vojnem razporedu.

Iz Celja

Otroška tragedija v gledališču. Znano sokolsko gledališče iz Studencev pri Mariboru bo gostovalo v soboto 18. t. m. v Celju in uprizorilo ob 20. v celjskem gledališču dramo Karla Schönherrja »Otroška tragedija« v režiji br. Jožeta Babica člana Neodvisnega gledališča v Mariboru. Uprizoritev te vzgojne in globoko psihološke drame bo gotovo nudila lep užitek. Občinstvu priporočamo, da se udeleži predstave v čim večjem številu.

Praznovanje obrtniškega praznika. Slovensko obrtno društvo v Celju vabi vse obrtnike iz Celja in okolice da se na praznik zaščitnega patrona obrtnikov, na Jožefovo v nedeljo 19. t. m. ob 8. udeležijo maske v opatijski cerkvi, pri kateri bo pelo pevsko društvo »Ojlkas«, ob 9.30 dopoldne pa obrtniškega zborovanja v veliki sobi hotela »Beli volk«, kjer bodo predavanja o obrtniških zadevah. Vabljeni so vsi obrtniki brez izjeme.

Izpitni vozačev motornih vozil za območje predstojništva mestne policije v Celju in za laški srez bodo v četrtek 23. t. m. ob 8. jutraj pri predstojništvu mestne policije. Kandidati naj takoj vložijo svoje prošnje pri predstojništvu mestne policije.

Zanimiva nogometna tekma. V nedeljo 19. t. m. ob 16.15 se bo pričela na Glaziji prijateljska tekma med SK Slavijo iz Maribora in SK Celjem. Moštvo SK Celja bo nastopilo v najmočnejši postavi in bo tudi ojačeno z Rikom Presingerjem, igralcem liginega moštva sarajevske Slavije. Ob 15. bo predtekma.

Celjski bolnici je umrla v sredo 52letna dninarica Marija Škrubejeva iz Bukovžlaka pri Teharju.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Petek, 17. marca: zaprt
Sobota 18. marca: Prevara. Izven. Znižane cene. Gostovanje Eme Starčeve, člani ce mariborskega gledališča
Nedelja, 19. marca: ob 20. uri: Hlapci. Izven

Gdca Ema Starčeva, članica mariborskega Narodnega gledališča bo gostovala jutri kot Lonka v Standerkerjevi drami »Prevara«. Starčeva, ki je ena izmed najvidnejših mariborskih igralk, gostuje to pot prvič na našem odru. Ostala zasedba vlog bo običajna. Predstava bo izven abonmana, po znanih cenah.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Petek, 17. marca: ob 15. uri: Evgenij Onegin. Dijaška predstava. Globoko znižane cene
Sobota, 18. marca: Werther. Premiera. Premierski abonma. Gostovanje J. Gostiča
Nedelja, 19. marca: ob 15. uri: Ančka. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: Travlata. Gostovanje Zlate Gjunglejenc in Josipa Gostiča. Izven

Zlata Gjunglejenc-Gavella in Josip Gostič bosta gostovala v nedeljo, dne 19. t. m. v Verdijevi operi »Travlata«. Gostovanje Gostiča je bilo omogočeno vsled tega, ker je v Zagrebu spremenjen v nedeljo repertoar. Predstava bo izven abonmana. Cene od 40.— din navzdol. Najlepše darilo za ta dan je, vstopnica k predstavi »Travlata«.

Za gostovanje slovite italijanske pevke Rosette Pampinani je v »Madame Butterfly«, ki bo v naši operi v nedeljo, dne 26. t. m., so vstopnice že v predprodaji pri dnevnih blagajni in zeri.

Koležnica

KOLENDAR

Danes: Petek 17. marca katoličani: Jekert, Ljubislava

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matka: Havajska glasba
Kino Union: Pustlovščine Toma Sawyerja

Kino Sloga: Pravljice
Kino Moste: »Tri zlate deklice« in »Princesa korak« (Ita Rina)

Angleško društvo: predavanje viceadmirala britanske mornarice G. Ushorna o narodni obrambi v Veliki Britaniji ob 18. v belih dvorani hotela Uniona

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6. Hočvar, Celovška cesta 62, Garts, Moste
Zaloška cesta.

Iz Kranja

K poročilu o tatvini blaga v tovarni »Semperit«. V ponedeljek smo poročali o tatvinih v tovarni »Semperit« v Kranju. Na podlagi našega poročila bi utegnili javnost misliti, da je kradel blago skladiščnik tovarne G. Adolf Azman, kar pa ni res. Blaga iz tovarne ni tihotalip on, temveč nekvalificiran pomožni delavec, uslužben v skladišču. Tistega, ki bi trdil, da je tihotalip blago iz tovarne on, bo skladiščnik tožil.

Ljudska univerza priredi v soboto 18. t. m. ob 20. v gimn. telovadnici predavanje Pavle Hočvarjeve, ki bo govorila o delu za otroke pri nas in po svetu. Opozorjamo na predavanje zlasti naše žensstvo.

Gimnazijo je obiskal prosvetni inspektor iz Beograda g. dr. Avramović. Po vseh razredih nadzoruje pouk francosčine in srbohrvaščine.

Fucarje so prijeli. V zadnjem času, ko je nastopilo malo lepše vreme, so se pojavili v »Zupanovi jami« in »Na planini« številni igralci za denar. Teh iger se udeležuje kaj pisana broštovščina brezposelnih, beračev, mešetarjev itd. Sedaj pa bo policija skušala »fucarje« odpraviti. V ponedeljek, ko je bil tržni dan in se je igre udeleževala številna družba, je policija prišla igrati, denar pa zaplenila. Vsi so bili na policiji zasiljeni in ugotovljeno je bilo, da so imeli pri sebi precej denarja.

Predavanje o prodajni umetnosti. Po zgledu enakih prireditve v Ljubljani, ki so se pokazale zelo potrebne ter so zbudile veliko zanimanje ne le med trgovskim narščajem, temveč tudi med trgovci, je Zdrženje trgovcev s sodelovanjem Pomočniškega zbora priredilo snoti predavanje tudi v Kranju v gimnazijski telovadnici. Predaval je Stane Megušar. Predavanja so se udeležili zastopniki Združenja trgovcev in Pomočniškega zbora, številni trgovci in trgovski pomočniki. Predavatelj je žel za polntrajno uro trajajoče predavanje toplo priznati. Potrebno je, da bi bilo v Kranju prireditih še več tako koristnih predavanj.

Izpred obrtnega sodišča

NEVREDEN SLUŽBODAVČEVEGA ZAPUJANJA

Kleparski pomočnik je iztoževal odškodnino za 14-dnevno odpovedno dobo, ker ga je mojster brez odpovedi odpustil. Sodišče je tožbeni zahtevki zavrnilo iz sledečih razlogov: Po § 239 št. 2 obrt. z. sme službodavec brez odpovedi odpustiti službojemnika, če ta kaj stori s čimer postane službodavčevega zaupanja nevreden. Pri razpravi se je ugotovilo, da sta bila pomočnik in vajenec po mojstrovem naročilu zaposlena pri neki stavbi s plekskanjem strehe. Pomočnik se je brez mojstrove vednosti dogovoril s sosedom, da bo temu pobarval del njegove strehe in sicer kakor pravi po »fajermantu« Do izvršitve tega dela pa ni prišlo, ker je mojster popreje zvedel za pomočnikovo namero in ga je takoj odpustil.

Sodišče je smatralo, da je bilo to pomočnikovo postopanje takšno, da je pomočnik postal službodavčevega zaupanja nevreden: zato je bil odpust brez odpovedi v smislu § 239 št. 2 obrt. zak. opravičen. Privzno sodišče je potrdilo to sodo.

ČE OBRтни POMOČNIK ZANEMARIJA SVOJO SLUŽBO

Kleparski pomočnik je iztoževal odškodnino za nadurno delo in za 14-dnevno odpovedno dobo. V tožbi je trdil, da je v kleparski obrti po kolektivni pogodbi dopusteno samo 8 urni delovnik, dočim je on redno delal po 10 ur, za kar je dobil sicer normalno plačo, za ostali 2 uri na dan mu gre tedaj 50% povisek; v ostalem pa ga je mojster odpustil brez odpovedi in brez razloga.

Pomočnik je tožbo izgubil. Razlogi: Ugotovilo se je, da v kleparski stroki službeno razmerje ni urejeno s kolektivno pogodbo, tedaj je pomočnik smel biti zaposlen po 10 ur na dan, za kar je dobil tudi normalno plačo. Glede odpusta: Ze 13 dan po nastopu je pomočnik prišel 1 uro tuje pozno na delo, pa vendar je za to uro tudi zahteval mezdno, za kar ga je mojster pokaral; en teden potem je izostal kar cele 3 dni brez opravičenega razloga. Naslednjo soboto mu je mojster odpovedal službo za 14 dni, prihodnji ponedeljek pa je pomočnik zopet zamudil 1 uro. Nato je sledil odpust. Sodišče je smatralo, da je bil ta odpust opravičen; po § 239 št. 3 obr. z. sme namreč delodajalec brez odpovedi odpustiti službojemnika, če ta brez odobritve ali po zakonu priznanega zadrtka zapusti delo ali svoje dolžnosti ne vrši.

Z Ježice

Zanimivo predavanje bo v Sokolskem domu. Obsegalo bo: osnove novejšega mednarodnega razvoja — (zunanjepolitični pregled in prikaz glavnih mednarodnih dogodkov zadnjega časa). Predaval bo g. dr. Branko Vrton, predavatelj ZKD Predavanja je usmerjeno na novejša dogodka, je za vsakega zanimivo in poučno, zato vabimo vse. Vstop prost. V nedeljo 19. t. m. ob 15. bo sestanek v Sokolskem domu za vse, ki se zanimajo za igranje na harmoniko. Vabljeni so tudi stari, ki žele, da bi se njih otroci učili igrati harmoniko.

Citajte »Slovenski Narod«!
»Slovenski Narod«!

Pirandellova igra: Kaj je resnica

Sijajna igra je z odlično predstavo žela izredno močan umetniški uspeh

Ljubljana, 17. marca

Tolike napetosti med predstavo ni bilo pri gledalcih že davno kakor na tej premieri. Ako bi se izrazil banalno drastično, bi dejal: ljudje so zijali!

Kaj je resnica? Kdo je blazen, zet ali tašča, ali oboja ali nihče? Kdo je mlada žena z bergljami: prva žena, Lina, ali druga, Giulia, ali pa morda tretja neznanica? — Odhajali smo brez odgovora, brez jasnosti, le v zavesti, da je Luigi Pirandello razniran literarni čarovnik, ki se je lotil poizkusa, da nam ubije s svojo igro vero v realni videz sveta ter nas prepričuje da je vse privid.

Vsi vidimo drugače, a nihče se ne moti. Vsakdo vidi natančno tako kakor pove, a s tem še ni rečeno, da je res tako, da v resnici nismo taki. Kakor mislijo ljudje, da smo. Vsi se motite, če me vidite takšnega, kakršnega se vidim sam. Toda s tem ni rečeno, da bi bila tako moja kakor vaša predstava gola domišljija. Zato vam pravim: spoustite tudi kar gledajo in česar se ne dotikajo drugi, čeprav je popolnoma nasproti tistemu, kar vidite in česar se dotikate vi! — Nesreča je v tem, da te takole, kakor te vidim jaz, ne vidijo drugi. V obeh durgah si prividi! In vendar pogled ljudi, te norce! Ne da bi se zanemali za privid, ki ga nosijo v sebi, te kaj polni radovednosti za prividi drugih in mislijo, da je to nekaj drugega.

Ali razumete to? — Hm, povejte no, kdo je blazen? Uradnik prefektura Ponzina Lina: Pred štirimi leti mi je umrla žena Lina. Mati Frola je od žalosti zblaznela. Pred dvema letoma sem se iznova oženil, vzel

Giulio. Ko jo je tašča Frola zagledala oddaleč skozi okno, se je zdramila iz svojega mraka, a se nato spet pogrezla v blaznost. Zdaj je vdana veri, da ji hči Lina še živi in je zdrava. Vsak dan jo obiskuje, a le tako, da z dvorišča govori z dozdnevno hčerjo visoko navzgor, tja na balkon, odkoder ji odgovarja Giulia. Celodopsujeta si. Zakaj mati (tašča) stanuje zase in jaz z Giulio stanujem zase. In nikoli ne pustim da bi se ženi sešli. Blazna Frola je prepričana, da si kot zet lastim njeno hčer tako izključno iz neke silne ljubosumne ljubezni.

Tašča ga. Frola pa zatrjuje: Ko se je Ponzina poročil z Lino, ga je napadla neka blodna, preveč vneta ljubezen. Malo je manjkalo, da je ni ugonobil. Poslali smo jo morali v sanatorij! Ko se je komaj po enem letu spet popravila in razcvetela, se je vrnila k možu. A Ponzina je ni več poznal. Zaigrati smo mu morali poroko z drugo ženo, z Giulio. Da bi mu tudi te ne vzeli, jo zaklepa in ne pusti niti mene k nji. Tako si Ponzina domišlja, da ima drugo ženo, Giulio, da sem blazna jaz, mati (tašča) ker verjame, da je Giulia še zmeorom Lina.

V glavnem pokrajinskem mestu se odigrava ta silno teatralna duhovita, fantastna in simbolna igra; med samimi višjimi uradniki in njih damami. A vsi so vprav smešno radovedni, netaktni, inkvizitorski. Edni Lambertu Laudisi je cinik, ironik, vzvišen nad malenkostno zvedavostjo, ki itak ne more odkriti resnice. In res je ne razlikuje niti prefekt z vso svojo avtoriteto, s katero pozove credse in vso družbo Ponzovo vedno zaprtu ženo.

DNEVNE VESTI

— Odlikovanje. Odlikovan je bil z redom sv. Save V. r. ing. Vladoje Zajc, privatni rudarski inženir. Cestitamo!

— Vzdruževanje naših kazalnic. V naši državi je 11 kazalnic, do leta 1930 jih je bilo 12, potem je bila pa kazalnica v Beogradu ukinjena. V Sloveniji imamo 2 kazalnici. Največ stanejo državo kazalnice v Zenici, Sremski Mitrovici in Skoplju. Vseh 11 kazalnic stane državo letno 30 milijonov din. V kazalnicah je uslužbenih okrog 1.000 paznikov.

— Uredba o ustanovitvi dentističnih zbornic. Izšla je uredba o ustanovitvi dentističnih zbornic, ki morajo biti v njih vključeni vsi dentisti, dentisti tehniki in zobozdravniki brez fakultetne izobrazbe. Centralna zbornica bo v Beogradu in imela bo 4 zbornice poverljivosti in sicer v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu. Dentistična zbornica je prisilna ustanova. Nihe, kdor ni njen član ne more izvrševati dentistične prakse.

— Industrijska podjetja v naši državi. Po najnovejših podatkih je bilo v naši državi ob koncu lanskega leta 2976 industrijskih podjetij. Vrednost industrijskih proizvodov teh podjetij je bila cenjena na 14.517.500.000 din. Podjetja za proizvodnjo prehrane je v naši državi 833, lesna industrija ima 396 podjetij, tekstilna pa 306 itd.

— Izvoz naše živine v Italijo. Poročali smo že, da je bil dosežen med našo in italijansko delegacijo sporazum glede izvoza naše živine v Italijo. Ta teden smo izvozili v Italijo že 8 vagonov živine, za prihajajoči teden je na določeno približno enaka količina. Od 27. t. m. bomo začeli izvažati živino tudi v druga italijanska mesta in ne samo v Trst in sicer od 4. aprila 100 do 150 glav tedensko, potem pa 200 glav. Ta kontingent se bo polagoma povečal do 500 glav tedensko.

— Na naslov monopolne uprave. Naši trafikanti se upravičeno pritožujejo glede površnega polnjenja cigaret v skatlah in zavijkih. Pogosto se namreč pripeti, da manjka v zavijkih po več komadov cigaret in škodo seve trpi trafikant. Pripetilo se je tudi, da je v zavijku po dvasjet moravskih cigaret manjkalo kar 5 komadov. Monopolna uprava naj tu napravi red!

— Nov most čez Savo. V Slavonskem Brodu se je mudila večeraj uradna komisija, ki je pregledala zemljišče, kjer bo zgrajen nov most čez Savo. Zgrajen bo od živalskega sejmišča v Slavonskem Brodu proti občinski klavnici v Bosanskem Brodu.

— V dnevi neprestane napetosti vam je najbolj prijetelj radijski sprejemnik. Če hočete izvedeti najnovejšo, morate pa dobro poznati radijski svet in po njem je najboljši vodnik »Naš val«, ki prinaša sporedne vse evropskih radijskih oddajnih postaj, pa tudi poseben izvešček najbolj oddaj »Našega vala« objavlja na več novih zakonov o radijski postaji za našo državo, obširno poročilo iz Montreuxa v Švici, kjer se sedaj mednarodna radijska zveza in doleča o novi valovni razdelitvi za Evropo, zanimiv pregled najnovejših in naznanjenih večjih dogodkov po radijskem in televizijskem svetu in še marsikaj drugega. Zahvalite se danes na ogled brezplačno številko, ki vam jo bo uprava poslala takoj. Naslov: »Naš val«, Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Mesecna naročnina znaša samo 12 din.

— Uvedba telefonske službe pri pošti Medija Izlake. Dne 1. marca je bila pri pošti Medija Izlake, uvedna brzojavna in telefonska služba.

— Ureditve zračnega prometa v naši državi. Ravnatelj Aeroputa ing. Tadija Štendermajer je dal večeraj novinarjem nekaj pojasniti o petletnem načrtu za razvoj zračnega prometa v Jugoslaviji. Z letošnjim letom stopa naš zračni promet v novo fazo razvoja, ki se bistveno razlikuje od dosedanjega 12letnega dela. Letos bodo preletela letala Aeroputa po načrtu 600.000 km, prihodnje leto 729.000, leta 1941. že 757.000, leta 1942 1.000.000 in leta 1943. celo 1.150.000 km. Na Primorju bo treba zgraditi tri letališča in sicer v Dubrovniku, Splitu in na Sušaku.

— Rakek. Mladinski zbor PJS obeh šol na Rakeku priredi v nedeljo na Jožefovo ob 15.30 popoldne koncert v Sokolskem domu. Pričakujejo lepega obiska v našem kraju. Vlak prispe na Rakek ob 15., ob 18. pa je že mogoča zveza nazaj.

— Letošnje novo bobl pivo pivovarne Union izdelano iz specialnega slada je že v prometu. Ne zamudite prilike ga okusiti in prepričati se boste sami o izborni kakovosti.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večina jasna, a spremenljivo vreme. Večerja je znašala najvišja temperatura v Kumboru 7, v Splitu in Dubrovniku 6, v Ljubljani 5,8, v Zagrebu 5, v Mariboru 4,2, v Beogradu 4, na Rabu 3, v Sarajevu 0,0. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762, temperatura je znašala —5,4, na aerodromu —11 C.

— Dre nesreči. V bolnico so davi prepejali 25-letno posejnikovo hčer Ivano Jerman iz Zagorja na Gorenjskem. Ki jo je idoč čez cesto, podrl neki avtomobilist. Jermanova ima hude poškodbe po nohah, po životu in na glavi. — S stavbe v Trzinu pa je padel 45-letni zidar France Magjer in se težje poškodoval na glavi.

— Velik požar. V Zlatar Bistrici na Hrvaškem je izbruhnil v noči od srede na četrtek velik požar v poslopju električne centrale trgovca Stjepana Jakopca. Ogenj je kmalu zajel več poslopj. Ker je izbruhnil ponoči, ga niso takoj opazili. Pogorelo je več skladišč, velika pekarna, električna centrala in še nekatera poslopja. Škoda znaša okrog 700.000 din.

— Iz tramvaja skočila in obležala mrtva. V sredo večer se je pripetila v Osijeku težka nesreča. 27letna hišnica Rozalija Kraljević se je peljala zvečer z zadnjim tramvajem domov. Izstopiti bi bila pa morala tam, kjer se tramvaj ustavlja, če izstopi več potnikov. Sprevozniku je rekla da bo izstopila na naslednjem postajališču. Ta čas se je pa premislila in skočila iz tramvaja. Padla je tako nesrečno, da je udarila z glavo ob kandelaber in obležala mrtva.

— Oropan in ubit kmet. Na cesti med Zagrebom in Odri so našli večeraj oropane in ubitega neznanega kmeta Zabdona je bil v glavo za levim očesom. Bajegre za kmeta Toma iz vasi Kretečki pri Sisku.

— Samonar siromašnega krojača. V Kragujevcu se je obesil večeraj siromašni krojač Milenko Savić, oče sedmih otrok. Bil je znan kot zelo pošten in marljiv, toda živel je v težkih življenjskih razmerah, in končno je obupal nad življenjem.

— Zasledovan požigalec. V noči na 11. t. m. je pogorelo gospodarsko poslopje Jerneja Lampreta in klet Antona Novaka v Grdini pri Stopercih. Orožniki zasledujejo kot požigalca 27letnega Jožeta Weisa iz Kostivnice v šmarnem okraju. Weis, ki je že preje bival v Zagrebu, se je po požigu najbrž zopet zatekel nekam na Hrvaško.

— Vlom v Sv. Andraž. V hišo posestnika Antona Brinovška v Sv. Andražu pri Velenju je bil sredi preteklega tedna vlomljen. Vlomilec je odnesel malo srebrno žensko uro dva zlata in dva srebrna poročna prstana samokres sistema »Walter«, okrog 200 komadov starega srebrnega avstrijskega, italijanskega in ruskega denarja ter okrog 1200 din v bankovcih po 100 din. Kot vlomilca zasledujejo ibvega pekoveškega pomočnika Alojza Grebenška, ki je pa pobegnil.

— Od strahu pred mišjo umrla. V Radovištu je Janja Kostadinovića doma delala, ko ji je nenaekrat škčila miš v naročje. Miš je bežala pred mačko. Janja se je miši tako prestrašila, da jo je od strahu zadel srčna kap. Zapustila je štiri nepreskrbljene otročice.

— Čigava je ura? Okrajno sodišče v Ljubljani sporoča, da hrani možko enokrovno uro iz ameriškega zlata z rimskimi številkami. Na pokrovu je napis »Kamden Watch Co. Ura je bila vzeta nekemu Mihaelu Škerjancu, odnosno njegovim svojcem. Če se lastnik po enem letu ne bo javil, bo ura prodana na javni dražbi. Na istem sodišču hranijo tudi dolgo zlato verižico z malimi členki in okrasom v obliki srca ter dvema kamenčkoma, ki je bila odvzeta 17letni ciganki Cveti Rajnhard, obsojeni svoj čas zaradi krave.

— Nečreče. V bolnico so prepejali 44-letnega hlapca Janeza Vavpotiča iz Volčje potoka, ki mu je težak hloč zlomil desno nogo. Delavcu Mihlu Pogacniku iz Kranja je cirkularno odrezala dva prsta na desni roki. Posestnikov sin Alojz Avsec iz Komende pa je nadel doma s klopji in si zlomil levo roko.

Iz Ljubljane

—lj Se vedno malo morških rib. Zadnje čase je bilo v Dalmaciji precej hladno vreme in zato je bil tudi slabši ribolov. Ribji trg je bil danes zaočen slabše s morjskimi ribami kakor že nekaj prejšnjih postnih dni. Morske ribe so nekoliko dražje. Palamde so danes prodajali po 28 do 32 din (kg, usate (otade) po 24, girice po 18 in sarge po 32 din kg. Med rečnimi ribami so bile naprda skoraj same ščuke, in sicer po 16 din navzgor. Nekaj kilogramov je bilo tudi šilov, tako zvane donavse postvri, ki so jih prodajali po 24 din.

—lj Nesnaga na križpotju. Večne poti in Ceste na Rožnik je res največje graje vredna, kakor smo pisali pred kratkim, vendar pa raznih bližnjih in daljnjih sosedov ni mogoče odvaditi, da bi ne metali smeti, najraznovrstnejše šare in druge take nesnage na javne prostore in na prazna zemljišča. Mestno gospodarstvo je pred kratkim spet opozorilo javnost na preprovo odmetavanja in odlaganja odpadkov, toda nekateri ne prepovedi nikakor norejo upoštevati, čeprav tako početje za branjuje že čut dostojnosti in reda. Omenjeni avtomobilski nesreči je pa k večjemu krivo to, da tam ni robnikov, vsi pa vemo, da morajo robniki plačati le gospodarski hiš. Zaradi visokih stroškov in tudi zaradi tega, ker ni mogoče regulirati vseh ulic, ter zaradi neurejenih posestnih razmer pa občine v zunanjih okrajih navadno ne polagajo robnikov. Sicer je pa ugotovljeno, da je bila avtomobilski nesreči vzrok nepravilnost vozača.

—lj Obvestilo rezervnim oficirjem. Drevi ob 20. bo poučeno predavanje v prostoriš. Oficirskega doma vojaške vojske Mišica. Pozivajo se vsi rezervni oficirji tukajšnje garnizije, da se predavanja v čim večjem številu udeležijo. S seboj naj prinese izkaznice.

—lj Vojaški razpored se bo pričel zamudnikom v vojaškem uradu na Ambrozevi trgu št. 7-1. samo se v nedeljo, 19. marca t. l., od 8. do 9. ure, nato pa se bo do spiski izročili poveljstvu vojaškega okrožja, ki bo uvedlo kazensko postopanje proti vsem obveznikom in lastnikom prevoznih sredstev, ki se priobčevne razporeda ne bi udeležili.

—lj Čut pieteča na Viču je bil upravljen. Žaljen, ko je bil spomenik kralja Aleksandra I. zastavljen s stojnicami branjevk. Zaradi zidanja novega šolskega poslopja se je namreč zelo skrčil tržni prostor, hkrati je bilo pa odstranjeno tudi poslopje, kjer je bila prej shramba za tržne klopce. Zato se je neki bližnji gostinčar dovolil brezplačno shranjevanje teh klopj, vendar je pa to dovoljenje spet odpovedal. Delavec, ki postavlja in popravlja na tem živilskem trgu, o tem ni obljubil tržnega urada in je pač spravljal tržne klopce po svoji volji ob spomeniku. Ko je bil o tem z našo notico obveščen mestni tržni urad, je seveda takoj določil za skladišče klopj primeren prostor in odpravil ta neustojitost, delavca pa je strogo posvaril ter mu naročil, naj vsako najmanjšo spremembo takoj javi. S tem je tudi zanesljivo poskrbljeno za red.

— Opozorilo vojnim dobrovoljcem. V nedeljo 19. t. m. bo v veliki sejni dvorani mestnega magistrata v Ljubljani ob 10. dopoldne XX. redni občni zbor naše organizacije. Na predvečer občnega zbora 18. t. m. bo ob pol 2. v restavracijski dvorani hotela »Stružek« (Dalmatinova ulica) članski zaupni sestanek, na katerem se bodo podrobno obravnavala vsa poročila za občni zbor in se bo sestavila tudi kandidatna lista novega odbora. Razprave se bodo lahko vršile samo na tem članskem sestanku, ne pa na občnem zboru, ki bo imel svečano obležje. Tovariši! Udeležite se gotovo in polnoštevilno zaupnega sestanka in občnega zbora! Sreška organizacija zveze vojnih dobrovoljcev kraljevine Jugoslavije v Ljubljani.

— Za mestne revče so darovali: g. Ru. dolf Barl, Večna pot 35, v počastitev svojega pok. svaka Matije Pelka, šolskega upravitelja v Toplicah pri Zagorju, 100 din; Plestenjakovi v počastenje pok. Franca Poženela 100 din. Za kuhinjo najbednejših v stari cukrarni je darovalo uslužbenstvo hidrotehniškega oddelka kr. banske uprave 250 din v počastenje pok. g. Helene Mačkove, a mestni socialni urad je v znamenje teh daril položil na krste vence v mestnih barvah. Počastite rajne z dobrimi deli! Za kuhinjo v cukrarni je g. Avgust Erklavc trgovec v Povšetovi ulici spet daroval 50 kg zelja, g. Franc Hočevar, gostilničar pri »Figovcu« pa 150 din. Vsem dobrotnikom revnih izreka mestno pogla-

Velik triumf — zaslužen triumf krasne filmske umetnine!

PUSTOLOVŠČINE TOMA SAWYERJA

Po nesmrtnem MARK TWAINOVEM romaru.

KINO UNION — Tel. 22-21

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

SAMO SE DANES

ob 16., 19. in 21. uri

Kino Matica, tel. 21-24

HAVAJSKA GLASBA

8-letni CARUSO — Bobby BREEN. — Film prekrasnih havajskih melodij. — Film z otoka večne mladosti in ljubezni.

Micky-jev cirkus, Trije slepi mušketirji, Planinci, Micky-jev slon, IZREDNO ZABAVNE VESELOIGRE ZA MLADINO IN ZA ODRASLE!

KINO SLOGA, tel. 27-30

Najnovejše Walt Disnejeve **PRAVLJICE** v barvah

SAMO SE DANES

Rojak z dežele, Micky-jev tekmeč, Selitev, Racman in Pluto.

varstvo najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih.

—lj Sanktjakobčani ponove Haškovega »Dobrega vojaka Švejk« nepreklicno zadnjič v sredo 18. t. m. ob 20.15 in v nedeljo 19. t. m. popoldne ob 15.15. Ta komedija je dosegla na Sanktjakobskem odru nenavaden uspeh in so jo doslej uprizorili 15krat, vsakikrat pri razprodani dvorani. Naslovno vlogo igra priljubljeni komik g. Lavrič, režijo vodi g. Battellino. Ker je bila tudi poslednja predstava razprodana, kupite vstopnice že v predprodaji. Prihodnji teden bo premiera ljudske igre s petjem in godbo »Slaba vest«.

—lj France Marolt dirigent Akademskoga pevskega zbora, bo v ponedeljek 3. aprila ob 20. ur v Unionu s svojim zborom izvajal najlepše pesmi Vilharja, Medveda, Hajdriha, Jenka, Fleišmana in drugih komponistov. Brez dvoma bo to za naše koncertno poslušalstvo in sploh za prijatelje lepega petja eden med najlepšimi koncerti našega najboljšega moškega zbora. Zato opozarjamo vse, da ne zamudijo tega večera in naj si tudi pravčasno nabavijo vstopnice, ki so v predprodaji pri vratarju na univerzi in sicer sedeži: 40, 30, 20, 15, 10; stojišča 5, 7.

—lj V mestni klavnici se bo jutri v soboto ob 15. prodajalo na prosti stojnici prasijske mase po znatno znižani ceni.

—lj Jožice in Jožeti! Šentpetrsko moška in ženska podružnica CMD priredita v soboto 18. t. m. v kolodvorski restavraciji družabni večer. Vstopnine ne bo, vzlic temu pa se bodo vsi gostje prav dobro zabavali. Poleg godbe nastopita tudi znana komika Jožek in Ježek. Jožice in Jožeti, vam na čast se pripravljata ta prireditelji! Pridite, da skupaj proslavimo god! Povabljen je vsakdo, ki želi preživeti v soboto zvečer nekaj prijetnih ur.

—lj Anglesko društvo v Ljubljani priredi danes ob 18. uri v beli dvorani hotela Union zanimivo predavanje o industriji in problemu narodne obrambe v Veliki Britaniji. Predavanje, ki bo spremljano s sklopičnimi slikami, bo imel viceadmiral Cecil Vivian Osborne C. B. C. M. G., ki je tudi imetnik reda Belega orla z meči. Predavatelj ima za seboj lepo kariero kot visoki oficir britanske mornarice: bil je med drugimi tudi štabničar leta 1917 v Solunu ter leta 1918 na Krfu in bil komandant pomorske brigade na Donavi leta 1918 in kapetan na angleških bojnih ladjah Malaya in Resolution leta 1927 in 1933 itd. Anglesko društvo opozarja svoje člane in prijatelje angleškega jezika na to zanimivo in aktualno predavanje. 167—

—lj Sanktjakobčani ponove Haškovega »Dobrega vojaka Švejk« nepreklicno zadnjič v soboto 18. t. m. ob 20.15 in v nedeljo 19. t. m. popoldne ob 15.15. Ta komedija je dosegla na Sanktjakobskem odru nenavaden uspeh in so jo doslej uprizorili 15krat, vsakikrat pri razprodani dvorani. Naslovno vlogo igra priljubljeni komik g. Lavrič, režijo vodi g. Battellino. Ker je bila tudi poslednja predstava razprodana, kupite vstopnice že v predprodaji. Prihodnji teden bo premiera ljudske igre s petjem in godbo »Slaba vest«.

—lj Gostilna Martine, Zg. Siska. V nedeljo koncert tamburaškega zbora iz Lavrice! Prijetna domača zabava! Dobra vina, priznana kuhinja! 164—

—lj Brezobzirni kolezar. V sredo okrog 20. je prišlo na končni tramvajski postaji v St. Vidu do mučnega prizora. S tramvajskega voza na zadnji postaji je stopila neka gospodična v katero se je pa na cesti z vo silo zatekel neki kolezar in jo

podrl. Ponesrečenka, ki je udarila z glavo ob kamen, je obležala nezvestna, kolezar pa jo je hotel ne meneč se za nesrečo, popihati naprej. K njemu je pravčasno priskočil tramvajski sprevodnik, ki ga je skušal zadržati, a se mu je kolezar postavil po robu. V divji jezi je dvignil kolo in zamahnil z njim proti sprevodniku, ki bi ga bil zadel v glavo, da se ni še pravčasno umaknil. Kolezar je sprevodnika poškodoval samo na roki, kakor je prijel drugi ljudje ki so zapisali evidenčno številko njegovega koleza in jo javili orožnikom. Brezobzirni kolezar se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

—lj Ukradena koleza. Z dvorišča Stefanove gostilne na Miklošičevi cesti je bilo ukradeno 800 din vredno črno pleskano kolo znamke »Adier«, last Janeza Sarca Stanetu Cankarju z Viča je tat odpeljal 900 din vredno kolo znamke »Horizon« izpred Ljudskega doma v Strelški ulici. Dalje je bilo ukradeno 1000 din vredno kolo znamke »Pax« Francetu Jenku iz Dravelj in sicer izpred poslopja Nabavljalne zadruge pri gorenjskem kolodvoru.

Iz Škofje Loke

— Opozorilo vojnim obveznikom! Priobčevanje vojnega razporeda za vse občine Škofjeloškega okraja bo v nedeljo 19. t. m. s pričetkom ob 8. uri na zbirališčih. Zbirališče za občino Škofja Loka Stara Loka, Zmice in Crni vrh je določeno v Starem dvoru; za občino Poljane Javorje, Trata in Osolica v Poljanah; za občino Selca v Selcih ob 8. uri in za občino Zeleniški in Sorica v Zeleniški ob 11. uri. K pričevanju vojnega razporeda so dolžni pri vojaški obvezniki letnikov 1839 do 1918, toda samo oni, ki so v te občine pristojni. Razpored velja tudi za dajalce živine, ki imajo vprežno živino. Ni pa treba priti k razporedu rezervno in častnikom vojnarjem (oni, ki plačujejo vojničoj, priznanim invalidom, stalno in časno nesposobnim in onim obveznikom, rekrutom, ki so bili priznani za sposobne, pa še niso nastopili kadrovskega roka. Obvezniki, ki bi se razporedu odnežali, zapadejo doleščam voj kaz. zakona in zakona o notranji upravi Obvezniki, ki bi prispeili v vinjenem stanju, zapadejo takisto doleščam zakona. V interesu vsakega posameznika tedaj je, da opravi svoje dolžnost po predpisih.

— Letna skupščina Rdečega križa. — V četrtek v mestni posvetovalnici, ki ima v Škofji Loki svoj sreski odbor, je bila d. kaz. da je društvo v mejah možnosti tudi lani delalo. Skupščino je z nagovorom otvoril dolgoletni predsednik g. Avgust Blažnik, za tajništvo je poročal g. Franc Babič in za blagajno g. Rudolf Martelak. Prizadevanje sreskega odbora je bilo pred vsem osredotočeno na poizabljanja smisla za človekoljubno delo, ki ga opravlja RK, izkustva pa so pokazala, da bo treba poskušati še učinkovitejših sredstev, da bo loški okraj vsaj po občinah organiziran tudi pri RK. Z dosedanjim stanjem sreski odbor ne more biti zadovoljen. Te in ono je bilo zasnovano, a marsikaj je tudi mo-

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preklic. Izjave beseda Din 1.—

davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglasne ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

Male oglase

za

»Slov. Narod«

sprejema upravo do 9. ure dopoldne.

ZA VSAKO DRUŽINO

NAJLEPŠA OBLACILA

Posebno moške obleke, trenčkoti, krasno perilo itd. si nabavite najboljšje in najceneje pri

PRESERER

Ljubljana, Sv. Petra cesta 14

KLISEJE

ENO-IN VECBARVNE

Jugografika

SV. PETRA NASIP ST. 23

PREKLIC

Kalšek Franciška in Skulic Franciška preključevata žalitev, ki sva jo izrekli proti Glavač Milki ter se ji zahvaljujemo, da je umaknila tožbo proti nam. Trbovlje, dne 6. marca 1939.

927

SLUŽBE

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

DVA BRIVSKA POMOČNIKA

isčeta službo v boljših salonih, po možnosti s fiksno plačo. — Dobra in hitra delavca. Sprejmeta takoj tudi dobro sezonsko službo. Nastopita lahko 1. ali 15. aprila. Ponudbe a žarkovac — Sušak, Zajčeva 1. 911

RESNA VZGOJITELJICA

za takoj, ne izpod 25 let, s pefektnim znanjem nemškega jezika, naj stavi pismeno ponudbo na naslov: Rinaldo Maggia — Sunja. 910

SOFERJA MEHANIKA

ki je v stanju položiti primerno kaveljico, iščemo za avtobus in tovorni avto. Nujne in podrobne ponudbe na Pošta III, pretinac br. 27, Zagreb. 929

JAFFA POMARANČE

sočne, sladke, brez koščic, v zalogi. »Veletrgovina južnega sadja«, Ljubljana, Tyrševa 48, tel. 36-48. 924

KROJASKO UČENKO

z oskrbo v hiši, sprejemem. — Prednost z dežele. Skaza Jakob, Slov. Bistrica. 930

POSEST

3.000 m² SVETA

med Predovcem in postajo Devica Marija v Polju kupim. Ponudbe s parcelno številko in ceno na upravo pod »Njiva« 925

Danes zvečer

brezplačna

zakuska polžev od 19. do 22.

v

GOSTILNI PRI »LOVCU«

Rimska c. 24 Bleiweisova c. 2

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«

Ljubljana, Knafljeva ulica štev. 5

NAJBOLJŠA RADIJSKA REVLIJA je

NAŠ VAL

SPOREDÍ evropskih radijskih postaj na vseh valovih, roman, novela, modni pregled, novice iz radijskega sveta, filmska smotra, nagradni natečaj.

UPRAVA: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Mesecna naročnina samo 12.— dinarjev.

Najostudnejši Weidmannov zločin

Umor plesalke de Koven — Zakaj je najel vilo, v kateri je moril svoje žrtve — Umor šoferja Couffyja priznal brez kesanja

Weidman, Million Blanc in Colette Tricotova na zatožni klopi

Pariz, 16. marca. Tragična smrt ameriške plesalke Jean de Koven je bila včeraj na vrsti v procesu proti Weidmannu, Millionu, Blancu in obtoženki Tricot. De Koven je bila rojena leta 1913. V juliju l. 1937 je prišla s teto ki se piše Saekem, v Pariz na svetovno razstavo. Kakor smo že včeraj poročali, se je Weidmann z njo seznanil v hotelu, jo izvalil v najeto vilo La Voultzie in jo zadavil ter oropal. O podrobnostih tega svojega na bolj odudnega zločina Weidmann ni hotel govoriti.

Soobtoženi Million je pripovedoval, kako je spoznal Weidmanna v zaporu v Fankfurtu. Weidmann je bil sijajen dečko in dober tovariš. Je izjavil Million, radi smo ga imeli, ker mu je uspelo instalirati v celihi na skrivaj radijski aparat, tako da smo ga slišali glasbo in se zabavali. Weidmann je tudi iz dob družine, poznam njegovo mater. Na te besede je Weidmann vzkliznil. Million, prepovedujem ti, govori o moji materi!

Million je zelo zgovorno opisal, kako je z Weidmannom in Blancom tihotapil valute, kako so najeli vilo La Voultzie, ne da bi v njej morili, temveč da bi v vili ustanovili kozmetični inštitut. Po umoru plesalke de Koven sta Weidmann in Million skušala izsiliti od plesalke tete večjo vsoto denarja. Spročila sta jo: da je bila de Koven ugrabljena in da jo teta lahko reši, če izroči na določenem mestu 500 dolarjev. Izsiljevanje ni uspelo, teta je obvestila policijo, zločina sta izvolila nevarnost in izsiljevanje opustila.

Million je trdil, da ni vedel ničesar o umoru plesalke de Koven in tudi ne o poskusu izsiljevanja. Weidmann pravi drugače. Ne obtožuje nikogar kot sotorilca pri umoru, pač pa obremenjuje Milliona kot pomagata pri izsiljevanju de Kovenove tete. Million protestira. Weidmann ob ožuje nedožnega človeka. Pošteno sta se sporekla. Weidmannov branilec Moro-Giaffieri in Millionov branilec Géraud. Med štirimi b. anli, ki branijo Weidmanna, ni soglasja o načinu obrambe.

Million trdi, da je prispeval 3000 frankov za ustanovitev kozmetičnega salona v vili La Voultzie. Weidmann ga je zavrnil, češ da ni prispeval niti franka, ker vilo niso najeli, da bi v njej odprli kozmetični salon. Millionov branilec: Zakaj ste pa potem najeli vilo La Voultzie? Weidmann: O tem zdaj ne bom govil. Povedal bom, ko pride na vrsto umor impresarja. Leblonda, predsednik porote in branilec so silihi Weidmanna, naj takoj pusti kar misli o tem. Weidmann pa jim ni ustregel, češ da ni v dvorani neke p. iče o tej zadevi. Šlo je za poveljnika orožnikov v Versaillesu poslali so takoj po njega.

Collet Tricot je bila nato zaslišana. Dekler ni spoznala Weidmanna in njegovih tovarišev, je živila navadno življenje kot žena človeka iz malega meščanstva. Ko je spoznala Blanca, je zbežala od moža. Mož se ni zaradi tega zaburjal, niti ga ni zaničeval. Zakaj se žena noče vrniti k njemu? Colette Tricot trdi, da je nedolžna. Prizna da je sprejela torbico in ur, kar je bilo vse last umorjene de Koven, toda ni vedela za izvor teh daril. Bila je Weidmannova in Blancaova ljubica in najbrž tudi Millionova. Vsi trije so si v ljubosumnosti večkrat skočili v las zaradi nje.

Nato so zasli ali policjskega inspektorja Chaličja ki je iskal izginulo de Koven. Po

pisavi v pismu, ki so ga morilec in izsiljevalec pisali teti, je Chalič ugotovil da je pisec izsiljevalnega pisma Nemec ki je živel več let v Ameriki. Zdravnik izvedenci so izjavili, da je morilec davil kakih 10 minut plesalko de Koven, nakar ji je potisnil v grlo prtič, ker po davljenju ni bila še mrtva.

Weidmann je postal nekoliko bolj zgovoren in je izjavil, da sta z Millionom najela vilo La Voultzie, ker sta nameravala v njej internirati bogate ljudi in na ta način izsiliti od žrtev odkupnino. Weidmann je nadalje priznal, da je bila prva žrtev neki Amerikanec, ki se je pisal Stein. Povabila sta ga z Millionom v vilo, a med pitjem je Stein izstopil iz avtomobila in se vrnil v svoj hotel Stein je slutil nevarnost in se je še pravočasno izmuznil.

Vprašali so Weidmanna, zakaj ni o tej zadevi že prej kaj priznal. Weidmann je odgovoril, da ni hotel razkriti atere Stein. Zdaj pa mora o tem govoriti da dokaže, da Million laže ko pravi, da so najeli vilo, da bi v njej odprli kozmetični salon.

Umor šoferja Couffyja

Morilec Weidmann ki je prve dneve odgovarjal samo z »da« in »ne« na vsa vprašanja je postal zadnje dni živahniji in zgovornejši. Po zaslišaniu obtožencev in priči o umoru plesalke de Koven je včeraj prišel na vrsto umor šoferja Couffyja. Couffy je bil 48 let star, oženjen in oče treh otrok. Vsi so ga poznali kot vestnega in poštenega človeka.

Predsednik V začetku septembra leta 1937 ste bili brez denarja, Weidmann

Kako vam je prišlo na misel, da ste napadli šoferja?

Weidmann: Ne vem...

Predsednik je obširno opisal, kako se je Weidmann do podrobnosti pripravil na umor. Zaprtil je vilo »La Voultzie« z dvema kovčegoma in je prišel v Pariz s ponarejeno legitimacijo na ime Dickson Kot Dickson se je nameraval nastaniti v nekem hotelu, da bi našel novo žrtev. V hotelu ni bilo prostora, zato so Weidmanna poslali v sosedni hotel blizu opere. Pred opero je sedel za volanom v svojem taksiu šofer Couffy. Čakal je na kliente.

Predsednik: Weidmann pozvali ste šoferja, naj se oglasi v nekem hotelu. Rekl. ste mu, da gre za daljšo vožnjo v neki grad ob Loiri.

Weidmann: Da.

Predsednik: Couffy je prišel in je bil vesel v nadi da bo nekaj zaslužil. Odpelali ste se z njim. Kakih 5 km na cesti od Bevrone ste ukazali naj ustavi avto. Couffy je izstopil, v tistem trenutku pa ste mu nogami kroglo od zadaj v tilnik. Ali je bilo tako?

Weidmann: Da.

Weidmann ni trenil z očesom, niti ni sklonil glave kakor ob priznanju umora plesalke de Koven. Predsednik se je razburil.

— To je vse? Ali ne obžalujete dejanja?

Weidmann je zornost molčal. Nekoliko kesanja je začel kazati šele potem ko je predsednik pripovedoval kako je umoril nemu šoferju odvzel 1500 frankov in se odpeljal s šoferjevim avtomobilom v svojo vilo »La Voultzie«. Žrtev je zavlekel v cestni jarek in jo pokril s časopisnim papirjem.

Gostovanje italijanske drame:

Zdraha v Chioggi

Popoln uspeh umetniške družbe iz Benetk

Ljubljana, 17. marca. Umetnost gradi najlepše mostove med narodi in podira vse meje. Umetnost kaže da je človeštvo kakršnegakoli rodu, plemena ali barve polti po vsem svetu v bistvu enako v hrepenenju ali odporu, v ljubezni in mržnji, v radosti ali strahu. Umetnost nas potrjuje v zavedu, da smo ljudje resnično bratje in sinovi istega očeta Adama in Eve.

Zato smo z radostjo sprejeli umetnost italijanske gledališča »Teatro di Venezia« najboljši tipične italijanske gladiške družbe, ki nam je odlično predstavila morda najbolj pritegnila italijanskega ljudskega komedografa Carla Goldonija z njegovo značilno folklorno zanimivo burkasto igro »Zdraha v Chioggi«. Kakor so v Italiji, v Trstu in na Reki, s pravilnim razumevanjem po-planstva umetnosti sprejeli slovenske opere, smo sprejeli v Ljubljani z odprtim srcem italijansko dramo. Velik kulturni dogodek je bila za ljubljano razstava italijanskega slikarstva v Beogradu in takoj nato tam in pri nas razstava italijanskega knjištva. Uživali smo pevsko umetnost Solarijevo in že v naprej se radujemo umetnosti pevke Pampanini. Umetnost združuje duše preko meje in po gostovanju italijanske drame v

naši državi se odpira zdaj možnost gostovanja slovenske naše drame tam preko, mor da celo tudi na večjem odru kakor je bil v nekdanjem tržaškem Narodnem domu. Kakor smo se mi, naj bi se tudi Italijani prepričali, da smo v gledališki umetnosti dosegli višino, ki jo lahko pokažemo; iz naših iger naj bi naši sodci spoznali, da se s svojo kulturo lahko približamo njihovi in da smo si po dušah in srcih bliže, kakor se zavedamo.

Naš največji epik Anton Askerc je v svojem zborniku »Jadranski biseri prvi zapel o Čofožih, in njegova »Balada o Čofožih« nam je šumela po glavi, ko smo gledali »Zdraha v Chioggi«. Pa mislili smo si: prav takole je tudi po naših vaseh in kar nič drugače se ne prepričajmo spravljaljo, prepaajo, ljubijo in ženijo po naših primorskih in dalmatinskih vascah, tržščih in lukah. Morda je med Čofoži le malce več temperamenta in gibčnosti jezika, a marsikje ni ti v tem pogledu prav nič ne zaostajamo za Čofoži.

In vendar je »Zdraha« tipična za italijansko rbiško vas, so tipično italijanski vsi ti moški in ženski značaji kakor vsa ta zgodba na odru, zlasti pa je tipična njih govornica, zvonka bogata izrazov, medmetov, filološka delkatesa, čeprav je v tem narečju niti osemdeset odstotkov pra-

vih Italijanov docela ne razume. To dejstvo, ki ga je povedal v svojem pozdravu sam gosp. ravnatelj Alb. Colantuoni (a. žal, nekdo poslovenil z obico napačnih naglasov in v nerazočni govorci) pa ni p. avnič kvar lo užitka, ki sta ga nam nudila krasna, živahna, realistična, a vseskozi veleskusna igra dr. Zbe in celotna uprizoritev na trgu tik pred luko ter med dvema čotškima hišama. Originalna oblika z n in moških in pristnost rekvizitov so vtisk kaj pak približali živ. istini.

O Goldoni, ki je reformiral italisko gledališče in s svojimi deli izpremenil staro

komedijantstvo v umetnost, smo govorili že večkrat. Tukaj smo v »Zdrahi« predvsem uživali idealno skupnisko igro ki tvori itak veliko včino komedije, saj jo individualizacijo vseh in pa tisto, kar zahtevamo vedno znova tako v dramah kakor v operi: umetnost v »dinamični« gili. Niti pri naših burleskih sceni ni bilo krčkanja.

Brez pomena bi bilo naštevati imena umetnikov. Vsi ženske in moški so bili dovršeni in naša publika jim je izrazila svoje velko zadovoljstvo toplo in iskreno.

Fr. G.

Šolarji zelo slabo oblečeni in obuti

Naša šolska mladiina, kmečka, obrtniška in delavska, hodi v šolo rajci go'a in bosa

Ljubljana, 17. marca. Kdor bo hotel ali moral poznati naše splošne življenjske razmere in kdor bo hotel govoriti v imenu naroda, se bo moral spoznati tudi s takimi pojavi kakršne ga odkriva študija učiteljskih p. osvetlovi delavcev, objavljena v »Prosvetni prilogi« Učiteljskega tovarišstva (VIII letnik 2. št.) spoznati bi se moral z življenjem ljudi s cialnimi razmerami našega ljudstva. Tudi bi morda sprevidel kako plesnive so vse tiste teorije in blebetanje o nekakšnih problemih. To je problem 3. že ne more te živeti brez problema naša šolska mladiina kmečka, obrtniška in delavska, hodi v šolo napol gola in bosa. V študiju se zbrani — sami stvarni podatki in števila same sodijo ter obsodijo — pripomb ni treba.

Sestavljalci študije so razpotali na vse ljudske šole vprašalne pole, odgovore so prejeli od 84 šol za 11.222 šolarjev. Zastopani so vsi okraji Slovenije. Bistvene razlike med temi podatki: ne glede na to, kje so bili zbrani, ni. Neizmedljivo je ugotovljeno, da so šolarji preslabo ali neprimer no oblečeni, da mnogim manjka potrebno oblačila, da jih precej nimajo čevljev.

V pisni anketi za študijo so zbrali podatke za 8.458 kmečkih šolarjev iz vseh predelov Slovenije. Med kmečkimi šolarji prihajajo tudi otroške poljskih delavcev in kočarijev. Statistika kaže da ima nad pov. očka otrok poljskih delavcev samo po en obek. Toda še ta oblika je tako slaba, da mnogi otroci nimajo niti ene poštene oblike. Tretjina otrok poljskih delavcev ima po dve obliki. Skoraj desetina dečkov pa nima niti suknjice. Nekotim pa nado-olover a ne vsem. Mnogo bolje se ne godi otrokom malih kmetov, ki jih je večina med našim kmečkim prebivalstvom. Nad tretjina otrok malih kmetov ima le po eno oblika, a še od teh jih 3% nima suknjice. Le neznatno boljše so oblečeni otroci srednjih kmetov. Najboljše so še oble-

šeni otoci velikih kmetov, ve dar ima 10 odstotkov teh otrok (dečkov) le po ene bla še in 20% samo po en suknjič. Med velike kmete so všteti le posestniki ki majo nad 20 ha zemljišča.

Kakor je oblika šolarjev pomakljiva po kvantiteti tako je tudi neprimerna po kakovosti. Med dobro delavsko obliko so šteli tudi zakrpano pogosto tak, da je že anjata na zaprti vendar se je pokazala zelo žalostna slika. Skoraj polovica otrok poljskih delavcev ima slabo obliko otrok malih kmetov 35,5% srednjih kmetov 34,5% velikih kmetov 12% obrtnikov 23,5% na meščencev 15,4% in ostalih poklicev 27,3%.

Nočnega perila šolarji na kmetih skoraj ne poznajo. Mnogi tudi ne menajo perila tedensko. Nekateri ne morejo v šolo, ko malo perilo v pranju. O nočnem perilu pri kmečkih otrocih bi bilo skoraj smešno govoriti saj mnogi kmečki otroci nimajo niti postelje. Prenočujejo po hlevih na peti ali ob nji, pa tudi na kozoletih in nekateri ponoči ne sledejo niti vrhne oblike. Mnogi otroci nimajo tudi poštenih nogavic. Po en par nogavice ima četrtina šolarjev. Po večini te nogavice nimajo stopala.

Morda bo kdo p. esenečen, ko bo zvedel, da četrtina kmečkih šolarjev nima čevljev, ter da si otroci izposojajo čevlje od bratov ali starišev pozimi, poleti pa navadno hodijo bosi v šolo. Polovica otrok ima samo po en par čevljev. Ob štajersko ko oči meji en pa otroci v nekaterih krajih obuti v očke. K temu je treba še prileti da ima 17% dečkov, otrok poljskih delavcev, in 14,8% deklic le gumijasto obutev. Podobno razmerje je pri otrokih malih kmetov.

Anketa je bila zelo skrbno pripravljena, zato so tudi ugotovili, da 85% šolarjev nima dežnika. Zato mnogim prijavajo v šolo premočeni ali pa ob deževnem vremenu sploh ne pridejo.

Podobne so ugotovitve o otrokih v industrijskih in polindustrijskih krajih.

Priprave za letalski miting v Zasavju

Dr. Stane Rape je priletel v snežnem metazu v Ponovici in se varno spustil na tla

Ponovica, 16. marca. Ljubljanski Aeroklub je navezal zadnje čase z večjim, kraji na podeželju stike in je obudil k življenju več novih krajevnih organizacij Aerokluba. Tudi pri nas v Zasavju smo si omovali novo organizacijo ki so ji stopili na čelo gg rezervni oficirji predvsem oni iz etatske stroke, za delovanje Aerokluba pa je vsa navdušena naša nacionalna mladina.

V letošnjem pletju bo prirejen v 12 krajih naše banovine letalski miting, ki naj vzbudi zanimanje najširših plasti za junake našega neba. Dr. Stane Rape, eden vodilnih moč aviatike pri Slovincih, je napovedal svoj prihod v Zasavje v nedeljo. Litjski Aeroklub je izbral prostor za miting na Ponovicih kjer je znano banovinsko veleposredstvo S popoldanskim vlakom so dospeli funkcionarji iz Ljubljane pod vodstvom g. Raznožnika. Na ponovškem travniku so položili rjuhe, da bi se dr. Rape lahko orientiral, kje naj pristane. Na travniku so naši člani AK zakurili tudi ogenj.

Prav, ko se je blizu napovedani čas prihoda, pa se je nenadoma poodlačilo. Pričelo je snežiti. Ljudje so bili za trdno prepričani, da v takem neurju ne bo dr. Rapeta iz Ljubljane. A že se je začelo v zraku brnjeti motorja. Zaradi goste megle in snežnega metaza letalec ni imel razgleda. Krenil je proti Sv. Gori in Sv. Planini. Ko pa se je medtem malce razjasnilo, smo spet začeli motor in kmalu je dr. Rape pristal s svojim enosedelnim letalom, gladko in varno pod ponoviško

graščino. Velika množica ga je burno pozdravljala.

Sledil je ogled terena. Navzoči predstavniki banovinskega veleposredstva in Aerokluba so se zedinili, da bo zasavski miting prvo nedeljo po ponoviški košnji. Tedaj bodo že travniki preuredili za pristajanje letal. A že se je blizu novo neurje; dr. Rape je zasedel svojega železnega ptica in odjadel prot. Ljubljani.

Na zasavskem mitingu bo sodelovalo več motornih in jadralnih letal. Nastopili bodo tudi »kakalci« padali. Okolica okrog Ponovici je zelo zanimiva, zato so naši organizatorji prepričani, da bodo tmei na mitingu tudi veliki odziv gostov iz Ljubljane in od drugod. Letala bodo prevažala potnike nad Sv. Goro, zasavsko strugo in Poljskim Litjski Aeroklub zasluži za svoje delo vse podporo javnosti.

Iz Dolnje Lendave

— Premestitev Učitelj Anton Kosi je premeščen iz Beltincev v Lipo.

— Tatvine kokoši V Srednji Bistrici se množijo tatvine kokoši. Treba bo malo strožje kontrole pri nakupovalcih perutnine.

MOŽJE SE IZPREMINJAO

— Preden vse se vzela je trdil o meni, da sem kraljica njegovega srca.

— A zdaj?

— Zdaj je postal v srcu že davno republikanec.

E. Kirchberger

„Pot čez mrliča“

phunsk oman

— Kako ste spravili to stvar čez mejo? — je vprašal končno stotnik in položil roko na papirje. — Kontrola ni posebno stroga — in pa — saj niti ne slutijo, da delam z vami, — je odgovorila meglomarno.

— Dobro, da ste prispele, intenzivneje moramo delati, ker bo naš čas zdaj napočil. Dam vam smernice za nadaljevanje dela.

Možje so vstali in se približali drugi mizi, na kateri je ležal plastičen zemljevid Češkoslovaške. Bilo je več takih miz v tej sobi in na vsaki je ležal plastičen zemljevid te ali ene države. Zemljevid je bil preprežen z barvastimi črtami brez pojasnil. Domnevalo se je, da nosijo vsi agenti tajne službe vsa pojasnila v glavi.

— Delo na severu prepuščam vam. Vodili boste vsa akcija za 21. november. Na razpolago so vam vsa tajništva. Toda sami vse stvari ne boste mogli, zato vam bo pomagala ena izmed naših najboljših uradnic, samo v najtežjih zadevah kjer boste morali delovati nerodno z vlado. Sicer imate pa proste roke kajti naša uradnica je do ločena za Slovaško, kjer pripravlja tla Madžarom.

Helena je bila nenprieten nesrečena. Doslej je opravljala vsa dela sama, zdaj ji pa hočejo nankrat dodeliti pomočnico. Stotnik Heinz je opazil njeno nevoljo in dejal je:

— Verjemite mi, da bi sami tega dela ne zmogli. Obetajo se nasilnosti in tu je potrebna krepka roka. Vemo, da se lahko v polni meri zanesemo na vas, nočemo pa izgubiti nobene priložnosti, niti storiti nobene napake.

Stotnik se je obrnil k drugi mizi in jel pojasnjevati položaj na Ukrajini sključenemu možu, ki ga je klical Zimmermann. Ta mož je bil torej dol očen za Ukrajino. He'ena je skušala zapomniti si Zimmermannov obraz, da bi mogla o njem poročati v Pragi.

Potem so se možje vrnili k pisalni mizi in jeli debatirati o snovanju načrta za 21. november.

... toda to je stara stvar — Berlin — Bagdad — nafta — itd., toda to ni tako enostavno. Nekot smo bili že prisiljeni podaljšati priprave za leto dni in tudi zdaj smo si izbrali neugoden čas. Študiral sem nekoliko zgodovino in prišel na to, da se ni nobena vojska pričela pozimi.

Stotnik Heinz se je zasmejal:

— Torej storimo iz'emo, gospodah!

Umolknili so. Helena se je opogumila do vprašanja:

— Ali bi morda zvedeti za ime agentke, s katero naj sodelujem?

Stotnik Heinz je zamišljeno grizel svinčnik. Potem je na odgovoril počasi:

— To ni agentka! Ona je vaš šef. Imena vam ne morem povedati, ker nobenega nima. In ona je informirana, da se sestanje z Irma Wohlfried kadar se bo niti sami zdelo to prikladno. Vam mora zadostovati njena značka BZ 11.

Helena je začutila, kako so ji zadrževali živci

Torej bo lahko izpolnila dano obljubo, da privede polkovniku Krupu vohunko BZ 11. Za razmišljanje ni imela več časa.

Iz odprtine v mizi se je začelo brnenje. Vsi možje so utihnili in napeto prisluhnili.

— Heinz! — se je začela iz odprtine ostru beseda.

Heinz je pritisnil na gumb in dal ključnemu predstojniku znamenje, da je pri aparatu.

— Helena Vrana naj takoj pride k meni.

V aparatu je škrtnilo. Zveza je bila prekinjena.

Pod Heleno so se zamajala tla. Možje so se presenečeno spogledali in zmajali z glavami.

— Helena Vrana? Kdo je ta He'ena Vrana? — je vprašal stotnik Heinz.

— To sem jaz, — je zašepetala Helena in prisilila svoja usta k nasmehu.

— Kaj, Irma Wohlfried — vendar ni Helena Vrana?

Mož se je vorašujoče ozrl na nio. Nareti je moral vse sile, da je prikrila svoje razburjenje.

— To je moje lažno ime za Češkoslovaško, — je dejala tiho. Prikrimala je z glavo in se zamislila. Potem je na dejal odločno:

— Rabiti morate same naše značke. Po nenotrebnem komplicirate vse stvar. Zdaj pa pojdit. Ključ vas šef.

Obrnila se je in stonila k vratom. Rože moj, če bi se ti zdalo nesrečno uiti. Se tie čas!

— Kam greste? — in jo ustavil glas stotnika.

— Vrata so vendar tu.

Vsa iz sebe se je ustavila. Bliskovito je razmišljala. Imela je malo upanja da bi pobegnila iz

tega poslonja. Saj ji je bil znan gumb na Heinzovi mizi. Zadostovalo je pritisniti nanj, pa so isklele plošče zakrile vsa vrata in okna.

Postavila je vse na eno karto. Dokaj možno je, da je nekdo odkril njeno oravo ime v republiki, ne ve pa, v kakšni zvezi. Končno Helena niti vedela ni, kdo je šef.

Odločila se je in stopila k pravim vratom. Še trenutek je oklevala, potem je pa pritisnila na kljuko.

XVI.

Ustreliti bi vas morali!

Helena je stokrat preživela strah ored smrti. To je bilo vedno, kakor da ji je ledena roka stisnila srce, toda stiskanje ni bilo nikoli tako močno, da bi ji bili živci odpovali pokorščino.

Tole tu ni bil strah. To je bila nepopisna groza.

Soba, ki so se njena vrata zavrila za nio, je bila rdeča. Domnevala je vsaj, da je to rdeča barva, toda trditvi tega ni mogla, ker je bilo vse negrezneno v nenprieten dušeti mrak. Čelo strop se je zdel rdeč in težke, nerzriške nenroge. Ki se nočevanje globoko udarila, so bile podobne staremu kardinalskemu plašču.

Zrak v sobi je bil poln smradu do težkih cigarih in ko je nosledala proti luči na mizi, je videla v zraku motrkaste oblačke, stoječe nepremično na svojem mestu.

Iz te sobe se je širila samo groza.

Tudi iz nogleda na hrbot in glavo za pisalno mizo sedečega moža se je širila groza.